

Berigtigelse.

Jeg er i Altinget 08.11.2011 refereret for udtalelser, der kan tolkes som afkræftelse af bekymringen for store arealmæssige konsekvenser på landsplan, som følge af vandplanernes vandløbsindsats.

De refererede udtalelser er taget ud af en sammenhæng, idet jeg har henvist Altinget til min rapport om analyse af afvandingsmæssige konsekvenser af vandløbsrestaurering og ændret vandløbsvedligeholdelse. Altinget har tilsyneladende ikke refereret rapportens hovedpointer.

Jeg finder derfor, det er nødvendigt med en berigtigelse, da der stadig er al mulig grund til meget stor bekymring for store arealmæssige konsekvenser på landsplan.

Fra rapporten finder jeg det relevant at fremhæve:

Om den generelle problemstilling og rapportens repræsentativitet:

Vandplanernes indsats for forbedringer af fysiske forhold i vandløbene forventes på sigt at medføre vandstandsstigninger og periodevise oversvømmelser af tilgrænsende arealer.¹

Vandstandsstigninger og periodevise oversvømmelser indebærer en betydelig risiko for forringelse af afvandingen af dyrkede landbrugsarealer, herunder i særlig grad arealer, der er afvandet ved dræning. Drænen er nedgravet i de afvandede arealer og udmunder typisk i vandløb umiddelbart over/ved vandspejlet et stykke under vandløbsbrinken.²

Drænanlæg tåler ikke at være vandfyldte i længere perioder, idet dette vil medføre en tilslemning og tilstopning af drænanlæggene.³

Tilslemning og tilstopning af drænen kan på sigt have konsekvenser for hele drænsystemets afvandingsområde og ikke kun de nedre direkte påvirkede dele.⁴

Analysen viser, at afvanding udgør en uvurderlig vigtig del af al landbrugsdrift.⁵

Det konkluderes, at rationel moderne landbrugsdrift ikke vil kunne lade sig gøre uden denne afvanding.⁶

Desuden konkluderes, at forringet afvanding ud over landbrugsarealer også kan påvirke skovarealer, infrastrukturanlæg (veje) samt spredt bebyggelse.⁷

Problematikken vil gælde Lolland og Falster, men også store dele af Sjælland, Fyn, Jylland øst for hovedopholdslinien og Vendsyssel.⁸

Problematikken vil, udover de 7.300 km vandløbsstrækning i Danmark, der er udpeget til indsats, ligeledes gælde for en del arealer opstrøms disse strækninger, idet ringere

¹ S. 3

² S. 4

³ S. 4

⁴ S. 4

⁵ S. 25

⁶ S. 25

⁷ S. 2

⁸ S. 1

afstrømningsmuligheder på én strækning oftest påvirker afstrømningen længere oppe i vandløbssystemet pga. vandstuvning.

Af oplandsanalysen af et areal på 4.000 ha fremgår:

36 % af Marrebæk Rendes opland er potentielt set i fare for ændringer i vandløbets vandføringsevne.⁹

Af den specifikke ejendomsanalyse fremgår:

Der er stor sandsynlighed for at dykkede dræn/drænmundinger på sigt vil ødelægge hele drænsystemet i oplandet pga. tilstopning, og dermed i dette eksempel påvirke 146 ha pr. km vandløb.¹⁰

Jeg finder det relevant at henlede opmærksomheden på, at ejendomsanalysen vedrører en ejendom udelukkende beliggende på en side af et indsatsudpeget vandløb. Ved en "alt andet lige"-betragtning må på lokaliteten forventes en tilsvarende påvirkning af arealerne på den modsatte side af vandløbet, altså i alt 292 ha pr. km vandløb.¹¹

Konklusion:

Det giver sig selv, at rapportens konklusion om påvirkning af 292 ha pr. km vandløbsstrækning fra ejendomsanalysen ikke ukritisk kan overføres til landsplan, med mere end 7.300 km vandløbsstrækning, nemlig de indsatsudpegede vandløbsstrækninger plus opstrøms stuvningsskader. Så ville hele det danske landbrugsareal blive påvirket.

Analysen demonstrerer, at drænanlæg er særdeles følsomme overfor vandspejlsstigninger, og dokumenterer, at konsekvenserne, også på landsplan, må forventes at blive meget betydelige. Analysen viser dermed indirekte, at et skøn om påvirkning af kun 30.000 ha på landsplan er helt urealistisk lavt.

Disse konklusioner stemmer helt overens med mine iagttagelser fra praksis.

Analysen viser, at der er behov for meget grundig kortlægning af konsekvenserne af vandløbsindsatsen, hvis rationel landbrugsdrift på Danmarks mest dyrkningspotentielle arealer fortsat skal være mulig.

Hvem er jeg:

Jeg ejer og driver en virksomhed, der er specialiseret i undersøgelse, kortlægning og rapportering af alle aspekter af jords egnethed for plantevækst, herunder også jordvands betydning, for såvel landbrugsplanter som for skovplanter. Virksomhedens speciale er en videreførelse af mit speciale fra min tidligere ansættelse ved Watertech / Alectia og mit tidligere virke som forsker ved Landbohøjskolen (nu KU-Life). Jeg virker nu desuden som censor ved bachelor- og kandidatuddannelsen indenfor fagområdet.

Kilde:

Szilas, Casper: "Afvandingsmæssige konsekvenser af vandløbsrestaurering og ændret vandløbsvedligeholdelse illustreret ved Marrebæks Rende på Nordvestlolland." GPS Agro. 2011.

⁹ S. 2

¹⁰ S. 2

¹¹ S. 17